Raadsvoorstel
Openbaar

Onderwerp
Beleidsvisie hulp bij het huishouden

Opsteller	Ilse Stoekenbroek	**Collegebesluit**	20 december 2022
Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	**Behandeldatum Raad**	1 februari 2023
Portefeuillehouder	G. Visser	**Status**	Openbaar

Samenvatting
Met dit voorstel leggen we onze beleidsvisie op de hulp bij het huishouden aan uw raad voor. Deze visie geeft de beleidsmatige kaders en uitgangspunten aan voor de aanbesteding die in 2023 gaat lopen, zodat we op 1 januari 2024 een nieuw contract hebben met aanbieders hulp bij het huishouden en onze inwoners deze ondersteuning kunnen (blijven) bieden.

Voorstel
1. De beleidsvisie voor de komende aanbesteding Wmo hulp bij het huishouden vast te stellen, de ‘beleidsvisie hulp bij het huishouden’. Deze visie heeft de volgende uitgangspunten:
    - Hulp bij het huishouden beschikbaar houden voor Nijmegenaren die dit écht nodig hebben.
    - Hulp bij het huishouden is meer dan poetsen.
    - We doen wat nodig is.
    - Onze inwoners weten wat ze van de hulp mogen verwachten.
    - We organiseren onze hulp zo veel mogelijk wijkgericht en integraal.
    - Huishoudelijke hulpen willen graag werken bij onze aanbieders.
    - We blijven gezamenlijk innoveren en verbeteren.

Aanleiding
Het huidige contract voor de Wmo hulp bij het huishouden loopt af per 1 januari 2024 en kan juridisch gezien niet verlengd worden. Daarom gaan we in 2023 aanbesteden, zodat we in 2024 nieuwe aanbieders hebben gecontracteerd. Met dit voorstel leggen we de beleidskaders van de aanbesteding aan u voor in de vorm van de bijgevoegde beleidsvisie ‘hulp bij het huishouden’.
Leden van uw raad hebben in oktober 2022 deelgenomen aan een bijeenkomst over de toekomst van de huishoudelijk hulp. De inbreng vanuit deze bijeenkomst is verwerkt in de beleidsvisie. In november 2022 hebben wij een technische toelichting voor u georganiseerd, zodat uw raad goed geïnformeerd een besluit kan nemen over dit voorstel.

Relevante context
Sinds 2007 zijn we als gemeente verantwoordelijk voor de ondersteuning van inwoners die niet op eigen kracht redzaam zijn volgens de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Dit doen we onder andere met hulp bij het huishouden.

Beoogde impact

Opgesteld door Ilse Stoekenbroek, i.stoekenbroek@nijmegen.nl

We hebben de ambitie om ervoor te zorgen dat onze inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezien en gezondheid en actief deel kunnen (blijven) nemen aan de maatschappij. We zorgen dat ze tijdig passende hulp ontvangen op grond van de Wmo. We ondersteunen hen bij het zelfstandig kunnen blijven wonen en participeren, met aanvullende ondersteuning indien nodig. Dit doen we onder andere met hulp bij het huishouden via gecontracteerde aanbieders.

Argumenten

1.1 De beleidsvisie geeft richting aan hoe we de hulp bij het huishouden in de toekomst willen organiseren.

De aanbesteding is een kans om veranderingen aan te brengen in de wijze waarop we de huishoudelijke hulp organiseren. We staan voor een grote uitdaging om de hulp in de toekomst beschikbaar te houden voor onze inwoners en betaalbaar voor de gemeente. Landelijke, lokale en financiële uitdagingen en ontwikkelingen komen in deze beleidsvisie samen met onze ambities en doelen, met als uitkomst een aantal uitgangspunten voor hoe we de huishoudelijke hulp in Nijmegen willen organiseren.

1.2 De beleidsvisie is zorgvuldig tot stand gekomen met inbreng van belanghebbenden.

Het is belangrijk dat de visie wordt gedragen en dat verschillende perspectieven zijn meegenomen. Daarom hebben we op verschillende momenten belanghebbenden om inbreng gevraagd. Bijvoorbeeld tijdens een bijeenkomst in oktober met onder andere inwoners, huishoudelijke hulpen, Wmo-consulenten, en leden van uw raad. We hebben de beleidsvisie voorgelegd aan de adviescommissies ‘Seniorenraad’ en ‘JMG’ om advies.

1.3 *De beleidsvisie biedt ruimte voor innovatie en voortdurende ontwikkeling van de hulp bij het huishouden, belangrijk in relatie tot de uitdagingen waar we voor staan.*

De uitdagingen waar we de komende jaren voor staan zijn groot. Het is daarom belangrijk dat we blijven ontwikkelen en innoveren, samen met onze aanbieders. Gezien dit belang hebben we er een apart uitgangspunt in de beleidsvisie aan gewijd: ‘we blijven samen ontwikkelen en innoveren’.

1.4 De beleidsvisie biedt voldoende beleidsmatige kaders om tot een goede uitvoering te komen.

We vertalen de uitgangspunten uit de beleidsvisie naar een inkoopkader en aanbestedingsdocumenten en een passende aanbestedingsprocedure, conform de beleidsvisie (4: ‘vertaling naar de aanbesteding’).

Kanttekeningen

3.1 Maatschappelijke ontwikkelingen zoals de vergrijzing vormen een risico voor het organiseren van ondersteuning voor onze inwoners, zoals het beschikbaar houden van de huishoudelijke hulp in de toekomst

De beleidsvisie laat zien waar we naartoe willen en hoe we willen samenwerken aan een toekomstbestendige huishoudelijke hulp. Een belangrijke kanttekening die ook wordt genoemd in de beleidsvisie (2.2: ‘belangrijke ontwikkelingen en uitdagingen’) is in hoeverre dit lukt, gezien ontwikkelingen zoals de vergrijzing. Dit vormt zowel een risico voor de beschikbaarheid als de betaalbaarheid van huishoudelijk hulp. Dit ondervangen we met maatregelen die worden genoemd onder de verschillende uitgangspunten en met het

laatste uitgangspunt dat gaat over het blijven ontwikkelen en innoveren van de hulp bij het huishouden.

3.2 Tijdens de vertaling van de beleidsvisie naar de aanbesteding kan blijken dat sommige uitgangspunten niet of lastig uitvoerbaar zijn.

De krapte op de arbeidsmarkt heeft gevolgen voor ons verandervermogen. De implementatie van nieuw beleid kost namelijk extra personele capaciteit. Deze uitdaging speelt zowel bij de aanbieders als bij onszelf. We proberen dit te ondervangen door proeftuinen in het nieuwe contract mogelijk te maken, zodat we gedurende het contract de ruimte houden om te innoveren en te veranderen en dit aan te laten sluiten op de beschikbare verandercapaciteit.

Financiën

Het vaststellen van deze beleidsvisie heeft geen financiële consequenties.
De opdrachtwaarde van de aanbesteding op basis van het huidige contract hulp bij het huishouden is jaarlijks ongeveer 15 miljoen euro, kijkend naar wat we verwachten in 2022 te gaan uitgeven. Deze uitgaven worden gedekt met de middelen die we van het Rijk ontvangen via het Gemeentefonds en door de inkomsten van het abonnementstarief dat inwoners maandelijks aan het CAK betalen voor Wmo-voorzieningen.

De Wmo is een openeinderegeling zonder budgetplafond. We verwachten dat de vraag naar huishoudelijke hulp zal blijven toenemen (zie bijgevoegde beleidsvisie, hoofdstuk 2.2 ‘belangrijke ontwikkelingen en uitdagingen) en dat we het budget gaan overschrijden, mits het onze aanbieders lukt om in de toenemende vraag te voorzien. De middelen die we ontvangen vanuit het Rijk worden jaarlijks geïndexeerd, net zoals de tarieven voor huishoudelijke hulp. Er is geen compensatie voor de toenemende vraag naar huishoudelijke hulp.

Het budget voor Wmo huishoudelijke hulp bedraagt in 2024 16,5 miljoen euro, teruglopend naar 14,8 miljoen euro in 2026. Uitgaande van een groei in de vraag naar huishoudelijke hulp van 2% per jaar, komen we mogelijk in 2024 1,2 miljoen euro te kort. Het budget vanuit het Rijk neemt vanaf 2025 af vanwege de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp. Het Rijk verwacht namelijk dat gemeenten een hoger bedrag aan eigen bijdragen zullen ontvangen. Het is niet mogelijk om een prognose te maken vanaf 2025, vanwege deze ontwikkelingen.

Vervolg

Indien de raad akkoord gaat met de beleidsvisie hulp bij het huishouden, gaat het college uitvoering geven aan de aanbesteding conform de uitgangspunten uit de visie.
Het college informeert de raad na besluitvorming over de vastgestelde inkoopdocumenten. Het college heeft voornemens om in februari een besluit te nemen over het inkoopkader, mits de raad dan tot een positief besluit is gekomen over de beleidsvisie. Op 1 februari is een besluitronde.
De verdere planning van de aanbesteding staat beschreven in hoofdstuk 4 van de bijgevoegde beleidsvisie.

Bijlagen

1. Beleidsvisie hulp bij het huishouden